

Ji bo jinan derfetên kar tene avakirin

Bi armanca xurtkirina aboriya jin komîteya aborî ya girêdayî Kongra Star li kantona Kobanê li Bakur û Rohilatê Sûriyê hewil dide projeyên aborî û çandiniyê ên cuda pêşkêşî jinan bike.

jin di gelek sazian û pişeyan de kar dikin û civakê birêve dibin. Bi wan pêşketin Kongra Star gelek komîte avakirin û komîteya aborî rola xwe di proje û xurtkirina aboriya jin de list.

Gelek projeyên piştigirîya aboriya jinê hatin pêşkêşkirin û pêkanin, ku derfetên kar zêde bûn. Ji çend projeyên ku di sala 2023'an hate kirin em dikarin wiha bi rêz bikin; Tevî vekirina werşeyên dirûnê, firma nan, xwaringeh, navendên xemilandinê û projeyên çandiniyê jî hatin pêşkêş kirin. Piraniya projeyên hatine pêşkêş kirin li gor pêdiviyê jinên di nav civakê de hatin lêkolinkirin. Zêdetirî 150 jin di projeyên komîteya aborî de kar dikin, em hewil didin derfetên kar ji bo jinên derveyî mal ji peyda bikin.

'Armanca me xurtkirina aboriya jinê ye'

'Em hewil didin komîteya xwe berfireh bikin'

Endama Komîteya Aborî ya Kongra

ku bikarin hevjiyaneke hevpar ava bikin û wêkhevîya navbera herdu aliyên de pêkbinin êdî dikarin mafên xwe bixwazin û tevî hemû qadan bibin."

Hêvîn Mustefa di berdewamiya axaftina xwe de diyar kir ku ji bo jinên şerê hişmendiya mersalarî û kevneşopên civakî dikin aborî warekî gelekî girîng e û wiha pê da çû: "Jin di warê aborî, fikrî û siyasî de dikare şerê hişmendiya mîr bike. Beriya hezar salan jin aborî keşif kiriye, lê bi derketina hişmendiya mersalarî û pêşketina sistema kapitalist rola jinê hate paşguh kirin."

Star Hêza Şêx Bozan jî armanca komîtêyê anî ser ziman û wiha got: "Ev proje serxwebûna jinan ava dike, armanca me piştigirîya jina-nê û peyidakirina derfetên kar e, komîte deriyên xwe ji bo pêşketina fikrî û pratîkî re vedike. Tevîbûna jinan a di nav projeyê de hişyariya wan derdixe pêş. Em hewil didin hejmarek jinan tevî komîtêyê bikin."

'Bi saya komîteya aborî êdî ez ne hewcedarî tu kesî me'

Karmenda salona xemilandina jinan ya girêdayî komîtêya aborî ya Kongra Star Zêneb Welîd wiha diyar kir û got: "Ev nêzî 10 mehan e min dest bi karê salona xemilandina jinan û werşeya dirûnê kiriye, em jinan perwerde dikin û fêrî kar dikin. Her du mehan komek jin tîn perwerde kirin, di rojên bê de 4 ji beşa dirûnê û 13 perwerdekar ji beşa xemilandina jinan wê derbi-çin. Piştî derçûnê komîteya aborî derfetên kar ji wan re ava dike, ez bi karê xwe kêfxweşim, ji ber ku êdî ez ne hewcedarî tu kesî me."

'Bi projeyan gelek derfetên kar zêde bû'

Hêvîn Mustefa amaje bi vî yekê kir ku jinên herêma Firatê di nava kar û xebatan de rastî gelek astengiyên civakî hatine û gotina xwe wiha domand: "Berê jin di malan de dihiştin û erkên wê tenê parastina zarokan bû, lê îroj em dibin

Navnîşan

www.ronahi.net/ku/

nameronahi@gmail.com

423165

Li Şengalê dema çinîna hêjîran e

Şengal ku bi hêjîrên xwe yê xweş tene nasîn, îsal jî berhemke baş da. Cotkarên Dešta Warê Xidirê ku mijûlê çinî û hişk kirina hêjîranin, kêfxweşiya xwe ya jî berhemên îsal anîn ziman û dan zanîn ku berhemên wan li derveyî Şengalê jî tîn firotin û eleqeyê mezîn jêre heye.

Çiyayê Şengalê li gel xwezaya xwe ya xweş û bedew, di himbêza xwede gelek berhemên xweş jî digihîne. Demala havînê dibe çavkaniya berhemên xwezayî û bi tam ji bo hemû welatiyên Şengalê. Her wiha gelek berhemên çandiniyê û fêkiyên Şengalê dikevin bazara Iraqê jî. Yek ji van berhemên nav û deng ku di dengbêjiya Kurdî de, di stran û helbestên Êzidiyan de jî navê wê derbas dibe, hêjîr e. Hêjîr li gelek deverên Şengalê çêdibe, lê Dešta Warê Xidirê ku dikeve nêzî gundê Kersê ya Şengalê yek ji herêma ku herî zêde hêjîr lê çêdibe ye. Di van salên dawî de li Dešta Warê Xidirê çandiniya darên hêjîran

zêde bûye û berhemên wê di bazara Şengal, Mûsil û Herêma Kurdistanê de jî tîn firotin. Nemir Miradê (80) salî, dibêje temenê xwe di ber çandînê û çinîna hêjîran de derbas kirîye. Mirad diyar kir debara wî ya sereke hêjîr bûye û wiha axivî: "60 sale ez bi karê hêjîran re mijûlim. Em niha hêjîran ji hev vediqetînin. Li gel me jêre dibêjin, dikin pîncî. Em yê biçûk û mezîni jî hev cûda dikin. Ji vana re jî dibêjin, beşa Gewlaz, Xişîş û yê navîn. Her yek ji bo tiştê tîn bikaranîn. Beşek jî ji bo zivistanê tîn hişkkirin."

Cotkarê bi navê Hesen Şeref jî diyar kir ku ew beşeke zêde ya hêjîrên xwe hîn tazene difiroşin û beşa maye jî kom dikin, li ser ban hişk dikin û paşê bi ta an jî darên zirav ve dikin û difiroşin. Şeref dibêje, hêjîrên tîn hişkkirin dem dirêj xirap nabin û dikarin bî xwarin.

Hesen Şereş ku bi xwe berhemên xwe diçîne, paşê kom dîke û di bazara Mûsilê jî difiroşe û dibêje; "Ji gelek deveran bazirgan jî serdana me dikin, ji bo berhemên me bikirin. Em ji van berhemên xwe gelwaz jî çêdikin."

Sudoku: Bersiv 15

9	4	7	5	2	8	1	3	6
3	2	6	7	1	9	8	4	5
5	8	1	6	3	4	2	9	7
7	1	9	8	6	3	4	5	2
8	6	2	9	4	5	7	1	3
4	5	3	1	7	2	6	8	9
1	9	8	2	5	7	3	6	4
2	3	5	4	8	6	9	7	1
6	7	4	3	9	1	5	2	8

Sudoku:Pirs 16

2	6	5						7
			5	3				
	9	1		6	2			
			7	9		1	6	
	1					2		
8	7	6	4					
		8	5		6	9		
			8	6				
6					5	3	8	

FERHENG A BIWÊJAN

Bi ser serê xwe de bike naqede:
 - Malê wî pir e; pir dewlemend e.
Ez kodika/berosa tijî li ya vala nadim:
 - Ez xwe nakim hevalê te; ez di rûyê te de xwe perîşan nakim.
 (Dema yekî xizan dixwaze şerê yekî dewlemend bike yê dewlemend wisa dibêje. Ango eger ez şerê te bikim ezê ji te pirtir zererê bibînim. Eger mirov kodika tijî li ya vala bixe, tiştê bi ya vala nayê, lewre tiştê tî de nîne, lê ya tijî wê tiştên tî de birijîn.)
Gerew ji garanê tî:
 - Tiştên hêja, tiştên baş ji cihên dewlemend tî; kesê heyî dikare bedelênin mezîni bide.
Her didanekî wî meyweyekê dixwe:
 - Bi heman wateyê.
Ji nanê genim re zikê pola divê:
 - Dewlemendî ne hêsan e, her kes xwe li ber ranigire.
Malê axê diçe canê xulam diçe:
 - Kesên dewlemend di malê xwe de zererê dibînin, yê xizan jî canê

xwe dibin.
 - Kesê fêrî bîndestiyê bûyî dema tiştê tî serê dewlemendan pir pê diêşe. Malê dewlemendan çeneya feqîran şil dike.
Malê Harûn û Qarûn di bin de ye:
 - Pir dewlemend e.
Patik stûr kiriye:
 - Rewşa wî ya aborî baş bûye; dewlemend bûye.
 - Ti kes nîzane ka ew mal jî kû daye hev.
Patika wî stûr e:
 - Bi heman wateyê.
Patika xwe stûr kiriye:
 - Bi heman wateyê.
Qura wî germ e:
 - Peryên wî pir in.
Silav ne li rihan e silav li mihan e:
 - Qîmetê dewlemendiye heye, qîmetê rihi û temen nîne.
Wî jî keliha xwe danî:
 - Ew jî bû xwediyê tiştêkî.

Yê bimal e, bi xaltik û xal e:
 - Kesê dewlemend be her kes dibêje xizme min e.
Zik tîr dibe, stîrhên xwe li kendalan dide:
 - Kesê dewlemend har dibe.
LI SER BIHABÛNÊ
Agir e:
 - Pir biha ye; nayê kirin.
Agirê sor e:
 - Bi heman wateyê.
Agirê Xwedê ye:
 - Bi heman wateyê.
Dest dişewitine:
 - Bi heman wateyê.
Ma devê te nagere:
 - Ma tu nikarî hinekî din jî bêtî; ji yê ku tu dibêtî pirtir e; pirtir dihêje.
Li ser min giran bû mal:
 - Li ser min pir biha bû mal; mesrefa min pir lê çû; ez di ber de pir westiyam.

Ji Pirtûka Ferhenga Biwêjan Ya Diyar Bohtî

'Pêşengiya civakê bi aboriya Jin pêkan e'

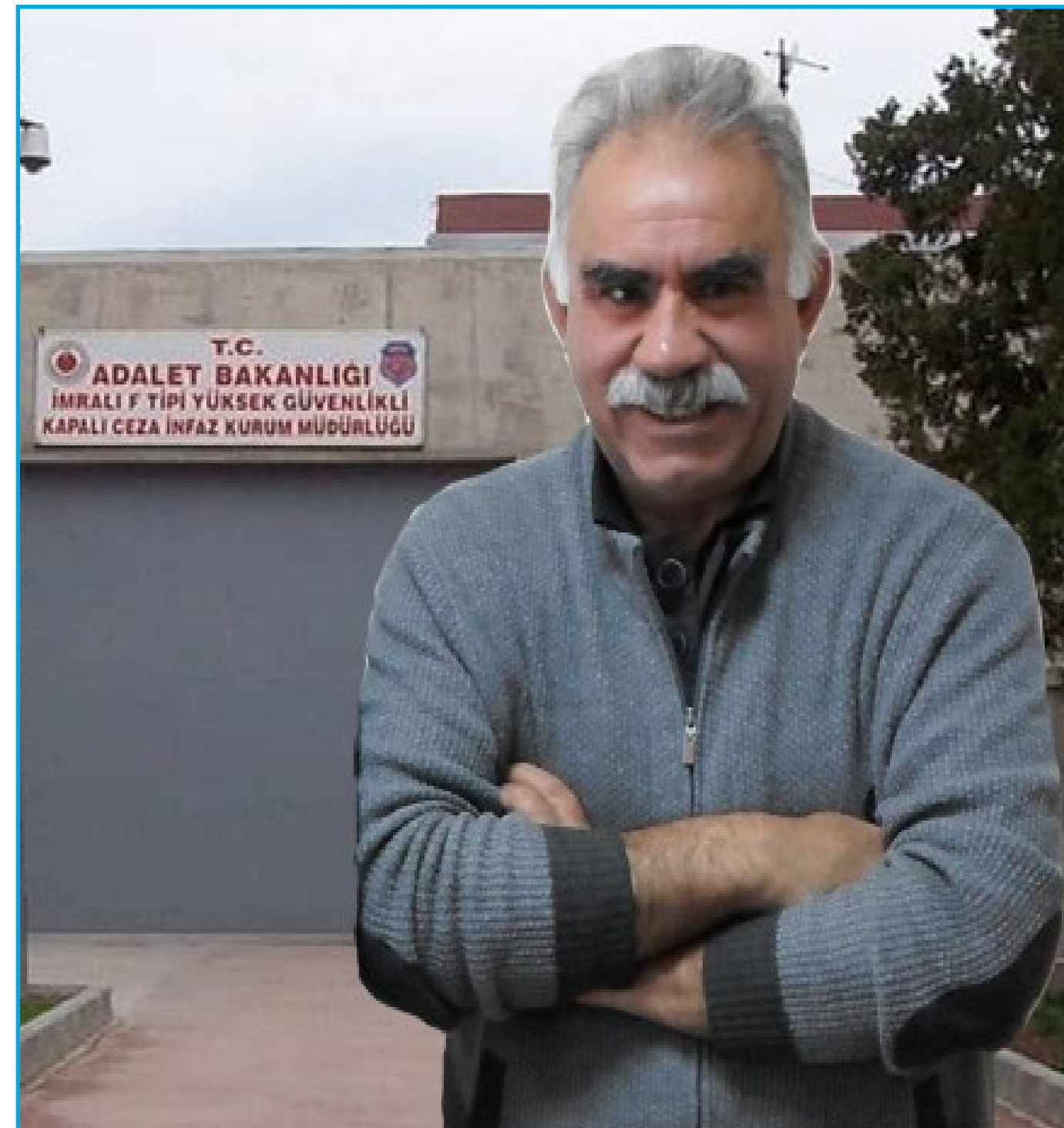
Bi Şoreşa Rojava re, jin weke ku di nava hemû kar û xebatan de cihê xwe girt, di kar û xebata abûrî de jî û di asta pêşengiyê de cihê xwe girt. Jin bi riya piroje û kopratîfên xwe aboriya civakê pêş xişt.R-2

Aloziya Başûr û riya çareseriyê

Mamoşteyê Zanîngeha Dihokê Kamîran Berwarî diyar kir ku hikumeta heyî ya Başurê Kurdistanê xizmeta gel nekiriye û heger hikumeteke hevgerî ya teknoqrata were avakirin, çareserkirina pirsgirêkên li gel Bexdayê wê pêkan be. Li ser êrişên dewleta Tirk û hedefgirtina siyasîyê medarên Kurd û bi taybet nûnertiya KNK'ê li Hewlêrê got hikumeta Başur ji paraştina hemû siyasîmedarên kurd berrispar e. Berwarî, di dawiyê de jî got ku çareseriyê dozê bi azadiya Rêber Abdulah Ocalan pêk tî.R-4

'TIŞTA KU LI ÎMRALIYÊ TÊ KIRIN POLÎTÎKAYA QIRKIRINÊ YE'

Endamê Konseya Rêvebera KCK'ê Sabrî Ok diyar kir ku hêzên Komploya Navneteweyî pêk anîn û sistema Îmraliyê ava kirin, hîna di komployê de israr dikin û got, tişta li Îmraliyê tî kirin ne hiqûq e, bi temamî polîkaya qirkirinê ye. Sebrî Ok diyar kir ku hêzên Komploya Navneteweyî pêk anîn û sistema Îmraliyê ava kirin, hîna di komployê de israr dikin û wiha domand: "Li Îmraliyê dişiplin û sistemê wisa hatiye avakirin ku ti tişt bi serê xwe çênabe. Kom û mejiyek taybet heye li sistema Îmraliyê bi rê ve dibe. Wezîfeya wê komê ew e ku qirkirina Kurdan li Îmraliyê temam bikin.R-3

Wênesazî hunera jîyanê ye

Hunera wênesaziyê yek ji hunerên ku girêdayî çav, mejî û heştên mirov û wênesazan e. Ev huner weke hunerên din li cihanê tevî bi nav û deng e, li Kurdistanê jî di vî rewşê de ye. Herwiha wênesazên cihanî û di nav wan de yê kurd jî bi riya vî hunerê derbirin, xeyal û heştên bedew îfade dikin. Yek ji van wênesazan jî Emin Ebdoye.R-7

Qelembazê şoreşa azadiyê
 Zozan Cizîrî R-2

Rêwitiya şervanekî heqîqetê
 İdris Henan R-5

Misilmanên Kurd tî jehr kirin
 Hafîz Ahmet Turhali R-6

Li hember guhartina demografîk cihan bêteng e

Kiryarên dagirkeriya Tirkiyê û siyaseta guhartina damografiya herêman dagirkirî bi politîkeyên herî zirav tîn pêk anîn. Li hember vî yekê Rêveberiya Xweser a Kantona Efrîn û Şehba bi daxuyaniyekê siyaseta ku li Efrîn, Bab, Ezaz, Serê kaniyê û Girê Spî tî meşandin red kirin û banga hêzên navnetewî kirin.R-5

‘Pêşengiya civakê bi aboriya Jin pêkane’

Bi şoreşa Rojava re, jin weke ku di nava hemû kar û xebatan de cihê xwe girt, di kar û xebata abûrî de jî û di asta pêşengtiyê de cihê xwe girt. Jin bi riya piroje û kopratîfên xwe aboriya civakê pêş xist.

Ciwana Mûsa /Qamişlo

Wek ku tê zanîn bi şoreşa Rojava re, rewş bi giştî hat guhertin û bi taybet jî rewşa jinên ku bi hezar salan di bin zilm û zordariya hişmendiya serdest de jiyan dikir û ji gelek mafên xwwe yê n bingehinê bê par diman. Lê piştî şoreşa Rojava û avabûna sistema rêveberiya xweser jin bi awayekî azad û wek hev dijiyê û di hemû warên civakê de cihê xwe digire. Herweha di karê abûrî de ji jin bi rengêkî aktif cihê xwe girtiye û bi 100an pirojeyên serkeftî û kopratîf avakirine û bi awayekî serkeftî xistine bin xizmeta civakê de.

Hediya Elî hevseroka Desteya Aboriya herêma Cezîrê girêdayî jin û abûriyê bi awayekî berfireh ji ronjameya me re axivî.

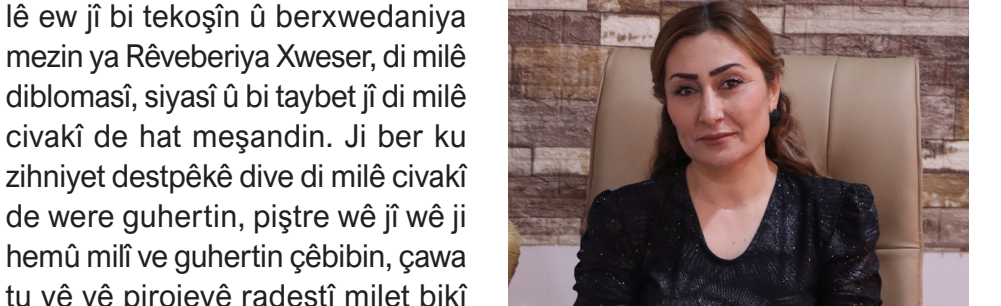
Şoreşa Rojava deriyê jiyandê li pêşiya tevahî jinan vekir ye

Hediya Elî hevseroka Desteya Aborî ya herêma Cezîrê derbarê Kar û xebatên jin yê n di hundirê Desteya Aborî de, ji destpêka avakirina rêveberiya xweser ve heya roja îro wiha nixand: “Beriya şoreşa Rojava û li gor sîstema rejîma Sûriyê, ku bi her awayî mafê jinan diçewisandin,

û nedhiştin ku jin ji bilî karî malê tu tiştê din bike. Lê bi hatina şoreşa Rojava re rewş bi tevahî hat guhertin û bi taybet jî rewşa jinan, êdî jin bi awayekî hevbeş tevli hemû qadên civakî, siyasî û aborî bû.” yekemîn car dema ku desteya aborî hat avakirin di çarçoveya felsefeya Netewa Demokratîk û bi perwerdeyên ku hatin dayîn hin bi rengêkî baştir jin di milê rêbazê xebatkirin, çawaniya pêşxistin û birêvebirina kar û xebata ku tê meşandin û bi rengêkî aktif cihê xwe girt. Çawa ku di civakê de cara yekem jin karî van pirojeyan damezrîne, û bi rêve bibe, di vî mîlî de ji gelek xebat û perwedeiyên meslekî û hizrî jî hatin dayîn.

‘Bi riya van koperatîfan aboriya civakê tê xurtkirin’

Hediya Elî di berdewamiya axaftinên xwe re wiha got:” Li gor ferq û cudahiya ji sala 2014’an heya 2017’an, û ji 2017 heya 2023’an wek du qonaxan bû, qoaxa damezgerandin û qonaxa avakirinê. Qonaxa damezrandinê me bi hin zehmetiyan derbas kir, ji ber ku tu zihniyetekek hildivêşîne û li beramberî wê yeke nû ava dike,

bo pêwîstiyên rojane kar dikin. -Komeleya tedamun elkerama. -Firin cenar. Ji 9 karmendên jin pêk tê.

-Pirojeya terziya nû ya mentîqet alexzel. “Hazîrî ji bo avakirina nexweşxaneyekê taybet bi jinan tê kirin” Hediya Elî hevseroka Desteya Aborî ya herêma Cezîrê di dawîya axeftina xwe de diyarkir ku, rêveberiya xweser amedekarî jî bona pirojeya avakirina nexweşxaneyê welidandinê dike, ku wê di demên pêş de were çêkirin. Ji kar û xebata jin û pirojeyên ku hatine pêşxistin tê xuyakirin ku jin heta çi astê kar û xebatê xwe bi rêxisitn kiriyê û karê xwe bi rêk û pêk dike. Di heman demê de xebat jî bo perwerdekirina jinan li ser mekanîzma karê rêvebirina pirojeyan tê meşandin.

Pirojeyên jinan yê girêdayî kantonê Hesekekê

-komeleya Werdet alnîsan ya çandiniyê.

-Komeleya Avrîl ya terzî.

-Komeleya fitir, ku 9 jin te de kardikin.

-Komeleya emel mexrûm. Ji 7 jinan pêk tê.

-Komeleya wadî elehmer. Ku jin ji

Jin bi keda xwe bawerîya civakê qezenc kiriyê

Hemza Sêvo/ Qamişlo

Yek ji pirojeyên Nivîsgeha Jinê ya ku di sala 2014’an de hatiye vekirin. Ku weke pirojeyekê ji aliyê Nivîsgeha jinê ya Şaredariya gel ya Tirbespiyê û welatiyekî bi navê Mihemed Ebdulla ve hatiye pêkanîn.

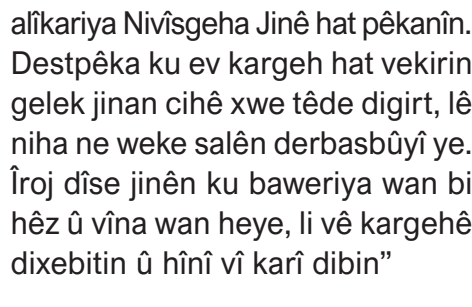

Mehemed Ebdella

Firin û Şêringeha Rojava ya li navçeya Tirbespiyê yek ji kargêhên ku di sala 2014’an de hatiye vekirin. Ku weke pirojeyekê ji aliyê Nivîsgeha jinê ya Şaredariya gel ya Tirbespiyê û welatiyekî bi navê Mihemed Ebdulla ve hatiye pêkanîn.

Armanca vekirina firin û şêringeha Rojava

Rêveberê Şêringeh û firna Rojava, Mihemed Ebdulah, di derbarê armanca vekirina wê kargehê de wiha axivî:“Şêringeh û Firna Rojava pirojeyekê ku bi hevkarîya Nivîsgeha Jinê ya Şaredariya Tirbespiyê di sala 2014’an de hate vekirin. Armanca sereke jî pêkanîna pirojeyake wisa peydakirina derfeta kar jî bo jinê naxvçeyê. Herwiha pêşxistin a aboriya jinê û hin bêtir jin bi xwe karibe pirojeyên xwe yê n abûrî pêşbêxe. Li aliyekî din jî hebûna kargeheke wisa li Tirbespiyê derfete kar jî xebatê jî bona jinan vedike. Kargehên weke Kargeha Rojava li Tirbespiyê kêmin û şênîyên Tirbespiyê şêranî û hwd jî firoşghên taybet bi buhayekî bilind dikirin. Ji ber vê yekê ev piroje bi

Nisrîn Salih

alîkariya Nivîsgeha Jinê hat pêkanîn. Destpêka ku ev kargeh hat vekirin gelek jinan cihê xwe têde digirt, lê niha ne weke salên derbasbûyî ye. Îroj dişe jinên ku bawerîya wan bi hêz û vîna wan heyê, li vê kargehê dixebitin û hinî vî karî dibin”

Awayê kar û berhemên ku li kargehê tên çêkirin

Ebdulah têkildarî kar û berhemên xwe wiha anî ziman:” Kargeha de bi hemû hêz, şiyana xwe her tim hevil dide ku berhemên xweş û paqij çêbîke. Me berî niha tenê nanê şêrîn, bêtîfor, berazîj û hwd... çêdikirin. Bi piştî wê li gel çêkirina tiştên ku berê me çêdikirin, me dest bi çêkirina hemû cureyên şîranî jî kir. Nimûne weke çêkirina herîsê, kinafê û hwd... Em kel û pelên pêwîst ji Qamişlo bi dolar dikirin û berhemên ku tên çêkirin, bi leyrea Sûrî difiroşin. Di heman demê de jî buhayê berhemên me ji yê n firoşgehê n taybet kêmtir e. Em di vê kargehê de ji bilî roja î nê, her roj ji seat 5’ê berbangê heya seat 1’ê sibehan

kar dikin. Herwiha em bi riya awayê firotina diilvêrî jî berhemên xwe li ser asta herêma Cizîrê difiroşin. Di kargehê de 8 kes kar dikin, ji van 3 jin weke karker û firoşkar dixebitin. Karkerek pişpor jî bo çêkirina şêranî û tiştên din kar dike û karkerên din jî hem alîkariya wî dikin û hem jî hinî vê pişeyê dibin. “

Astengiyên kar û pirojeyên siberojê

Rêveberê Şêringeh û firna Rojava, Mihemed Ebdulah girêdayî astengî û pirojeyên xwe wiha got:”Astengiya ku gelekî bandor li karê me dike bilindbûna nîrxê dolar e. Ev yek jî di hêla ku em rastî pîrsgirêkan werin. Ku Yek ji van pîrsgirêkan kêmbûna asta firotina berheman e. Piştî bilindbûna nîrxê dolar di vê dema dawî de şênîyên Tirbespiyê bi sedema rewşa aborî ya zehmet êdî kirina wan jî Di heman demê de jî buhayê berhemên me ji yê n firoşgehê n taybet kêmtir e. Em di vê kargehê de ji bilî roja î nê, her roj ji seat 5’ê berbangê heya seat 1’ê sibehan

bo pêwîstiyên rojane kar dikin.

-Komeleya tedamun elkerama. -Firin cenar. Ji 9 karmendên jin pêk tê.

-Pirojeya terziya nû ya mentîqet alexzel. “Hazîrî ji bo avakirina nexweşxaneyekê taybet bi jinan tê kirin” Hediya Elî hevseroka Desteya Aborî ya herêma Cezîrê di dawîya axeftina xwe de diyarkir ku, rêveberiya xweser amedekarî jî bona pirojeya avakirina nexweşxaneyê welidandinê dike, ku wê di demên pêş de were çêkirin. Ji kar û xebata jin û pirojeyên ku hatine pêşxistin tê xuyakirin ku jin heta çi astê kar û xebatê xwe bi rêxisitn kiriyê û karê xwe bi rêk û pêk dike. Di heman demê de xebat jî bo perwerdekirina jinan li ser mekanîzma karê rêvebirina pirojeyan tê meşandin.

Qelebnazê
şoreşa azadiyê
Zozan Cizîrî
<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div> <div>Wateyek heyê di jiyana mirov de, ne bi pereyan tê kirin, ne ji bi qesr û qonaxên şemildar tê guhertin. Mirov ku dibê stêrk û li asimanê dilê gelê xwe, li bilindîya çiyayan bi dilpakî hebûna xwe bi cih û berçav dike! Wateya Jiyanê Nemir, Qelebnazê Şoreşa Azadiyê rêheval Seyîd Evran...</div> <div>Rêheval Seyîd wek rêwiyeke dilpak bi pênûs û kameraya xwe ya ronahî dida ser jiyay û têkoşîna gerilayên Kurdistanê de. Di ser de peyamnêreki cengawer, di jiyandê de rêhevalekî dîlizm bû. Bi taybetî ew Lawkê Amedî yê esil û dilpak rêhevale zadixwaz ê jin bû. Jiyanê jina têkoşer her bi baldarî dişopand, bi rêzdarî li civatên wan rûdînîşt. Jiyanê gerilayên jin wek nepeyîya çîya dadiwerivand hundirê xwe. Ji ber azadiyê vê meşa jin a li çiyê de vewartî ye. Lewre rêheval Seyîd di nivîseke xwe de bi gotina “Eger rojekê hinek ji min pîrs bikin û bêjin kesên riyên herî dirêj ên çîhanê dimeşin kî ne, ez ê bêy dudilî bibêjim gerila ne. Û ez ê li ser zêde bikim û bibêjim, di destpêka vana de jî gerilayên Kurdistanê tên. Bi rêwiyyên van rêyan re jiyankirin jî, jiyaneke cuda ye.” Di vê rêwiyyê de wekî gelek caran behsa rêhevalti, dostanî, ken, nêrin û henekên gerila dikir, ev dibû çavkaniya jiyay û peyamnêriya Wî. Lewma her ku diket riyekî kenê bedew ê gerila, nêrandinê wan ên şîrin li ser dilê xwe dimexîsand û bi vê watedariyê ber bi rêwiyyên nû ve gav diavê. Rêwiyya gerila elbet wek berdewama rêwiyya bapîrê Wî yê serhildêr a dirokî nûjen bibû. Xem û hesretên bapîrê xwe yê serhildana wî bi komkariyê hatibû tepisandin, vê carê hevî çêbû ku bi pêngavên Şoreşa Azadiyê bigihîne serkeftinê. Û ev Şoreş ne tenê ji bo bajarêkan ên jî parçeyekî Kurdistanê bû, azadiya her çar beşên Kurdistanê dabû ber xwe. Her wisa dilê rêheval Seyîd di her kêliya şoreşê de ji bo her çar beşên Kurdistanê lê dida û tu şînorek jî xwe re nedikir rêgir. Wekî di peyama xwe ya herî dawî de eşkere dike meha Îlonê ya ew xemgîn kirî, em jî ketin nava xemên giran. Xemgîniya wî ya li ser meha Îlonê taybet xemgîniya li ser rêheval Şûkrî (Yasin Bulut ku 17’ê Îlona 2021’ê li Silêmaniye bi destê çeteyên MîT’ a Tirk hatibû qetilkirin) bû. Rêheval Seyîd û Şûkrî bi hevî û bawerî de rêhevvalên dildost û dilpak ên vê rêwiyya azadiyê bûn. Rêheval Şûkrî çawa bihişt nexweşiya dil li hevalê Seyîd der bûye xemek giran xwar û xemake herî giran a rêheval Seyîd jî xebera şehadeta hevalê Şûkrî bû. Di vê meha Îlonê de herduyan xem û xweziyên xwe kirin yek, wek Stêrkê n Geş li nav asimanê welatê azad xwe bi cih kirin û peyama serkeftinê bilind kirin. TU NAMIRÎ, TÊ HER BIJÎ QELEMBAZÊ ŞOREŞA AZADIYÊ!</div>

Wênesazî hunera jiyanê ye

Hunera wênesaziyê yek ji hunerên ku girêdayî çav, mejî û heştên mirov û wênsazan e. Ev huner weke hunerên din li cîhanê tevî bi nav û deng e, li Kurdistanê jî di vê rewşê de ye. Herwiha wênesazên cîhanî û di nav wan de yê n kurd jî bi riya vê hunerê derbirîn, xeyal û heştên bedew îfade dikin. Yek ji van wênesazan jî Emî n Ebdoye.

Reşo Qamişlo/ Qamişlo

Têkildarî jiyay û hunera wênesaziyê, wênesaz Emî n Ebdoye ji rojnameya me re axvî.

Emî n Ebdoye kî ye?

Ez yek ji wênesazê kurd yê n Rojavayê Kurdistanê me. Min di sala 1958’an de çavên xwe li taxa Hilêliyê ya bajarê Qamişlo vekiriyê û li wir jî dayikî bûme. Min heta refa 12’an li dibistana Qamişlo xwend-diyê. Piştê jî ez derbasî Şamê bûm û min dest bi xwendina xwe ya zanîngehê kir. Min xwendina fakulteya Hunerên Bedew a Şamê bi pileyekî bilind bi dawî kir û bi asteke serkeftî jî fakulteyê di sala 1985’an de derçûm. Herwiha min jî sala 2002’yan ve heta roja îro li Rojava karê mamostetîya wênesazî û hunerê n bedew kiriyê. Ji refê çaran ve ez wêneyên balkêş xêz-dikim û hîna jî ez di vî karê berdewam dikim.

Wênesazî ji bo te çi ye?

Wênesazî ne tenê ew hunera ku wênesaz wêneyekî jî bo diyarkirina xweşikbûnê xêz bike. Ev huner jî vê yekê kûrtir e. Hunera Wênesaziyê derbirîna raman û pêre jî diyarkirina xweşikbûna tiştê ku wênesaz lê dinêre û xêz dike. Wênesazî jî bo min hunereke girêdayî bedewiya çav e. Herwiha felsefeyekê kûr û berfireh digre nava xwe. Hunera wênesazyê di serdema me ya nûjen de ne weke ya di serdemên kevnan de ye. Cudabûn Şoreş a Azadiyê n tenê ji bo bajarêkan ên jî parçeyekî Kurdistanê bû, azadiya her çar beşên Kurdistanê dabû ber xwe. Her wisa dilê rêheval Seyîd di her kêliya şoreşê de ji bo her çar beşên Kurdistanê lê dida û tu şînorek jî xwe re nedikir rêgir. Wekî di peyama xwe ya herî dawî de eşkere dike meha Îlonê ya ew xemgîn kirî, em jî ketin nava xemên giran. Xemgîniya wî ya li ser meha Îlonê taybet xemgîniya li ser rêheval Şûkrî (Yasin Bulut ku 17’ê Îlona 2021’ê li Silêmaniye bi destê çeteyên MîT’ a Tirk hatibû qetilkirin) bû. Rêheval Seyîd û Şûkrî bi hevî û bawerî de rêhevvalên dildost û dilpak ên vê rêwiyya azadiyê bûn. Rêheval Şûkrî çawa bihişt nexweşiya dil li hevalê Seyîd der bûye xemek giran xwar û xemake herî giran a rêheval Seyîd jî xebera şehadeta hevalê Şûkrî bû. Di vê meha Îlonê de herduyan xem û xweziyên xwe kirin yek, wek Stêrkê n Geş li nav asimanê welatê azad xwe bi cih kirin û peyama serkeftinê bilind kirin. TU NAMIRÎ, TÊ HER BIJÎ QELEMBAZÊ ŞOREŞA AZADIYÊ!

Te çawa dest bi vê hunerê kir?

Dema ku ez biçûk bûm, gelekî bi wênezayê û xweşikbûna wê ve girêdayî bûm. Di heman demê de ez weke hemû zarokên Rojava min jî çêkirina peykerên jî heriyê yê n kir û ez perî hez dikir. Ji destpêka ku ez ketim dibistanê de hezîkirina min jî wênesaziyê re gelekî diyar bû. Jîngeh û demografiya Mezo-botamiya ya ku ez lê mezin bûme ya pîr xweşik û balkêş e. Ev yek jî bandorê li derûnî û çavê mirovê n ve deverê dike. Xweşikbûn û xwezaya Mezobotamiya jî bandor li derûnî, çav û kesayeta min kir.

rengê avî û kerbonî û hwd...xêz-dikim. Lê pîraniya tabloyên xwe bi rengê ikrîkî li ser dep, caw û hwd... xêz-dikim. Pîraniya tabloyên ku ez li ser wan karê wênesaziyê dikim, mezin in. Ji ber ku şewazê wênesaziya min destanî ye, îcar pêwîstiya vî şewazî bi tabloyên mezin heyê. Min hey a niha gelek tabloyên hunerî xêz kirine, pîraniya wan jî li ser civaka kurdî ye û hem jî girêdayî xwezaya ku gelê kurd tê de jiyan dike. Ez wek wênesaz li gor afrîneriya xwe dikarim her mijareke ku di ramana min de bigere, bikim tabloyeke hunerî.

Lê belê destpêkê wê mijarê di hiş û xeyalê xwe de baş amade-dikim. Piştê jî bi şewaz û afrîneriya xwe karekî hunerî jê çêdikim. Ev nayê wateya ku ez serbest im di vî warî de, lê belê divê tişt a ku were xêzkirin li gor civaka ku ez tê de dijîm be. Herwiha dema ku civak li tabloyên min binerin jê fê m bikin û sûdekê jê werbigirin. Ez gelek caran tabloyan xêz-dikim, ew tablo jî çîroka destanan vedibêje. Min gelek destanên kurdî bi şewazê hunerî kirin tabloyên rengî n xwedî wate.

Tu bi çi şewazî tabloyên xwe xêz dikî?

Ez wek wênesaz kûrahî û watedayîna tiştan bi şewazê xwe karê wênesaziyê dikim. Her wênesazek xwedî zanebûn, nêrin, behre û modêleke taybet e. Ev hemû fakterên bingeîn yê n hunera wênesaziyê ne. Herwiha fakterên hemû wênesazan naşîbin hev. Ev yek jî di hêla ku şewazê her wênesazekî jî şewazê wênesazê din cuda bike. Ji bo xêzkirina tabloyên xwe jî ez rengê ikrîkî,

Gelo li gor te îroj nêrina kurdên Rojavayê Kurdistanê li hunera wênesaziyê weke ya berî salên şoreşê ye û niha hunera wênesaziyê li cem wênesazên kurd li Rojava gihaye çi astê?

Hunera wênesaziyê gelekî kevnan e, beriya ku gelê kurd bi awayekî zanistî û birêkûpêk bikar binin, gelên din li ser asta cîhanî, nas-kirine. Herwiha wan ev huner bi bisporî bikar aniye. Li cem me kurdan û bi taybet kurdên Rojavayê

Kurdistanê beriya Şoreşa 19’ê Tîrmehê, nêrina civaka me ji vê wênesazî û rewşenbîriyê re ne di wê asta baş de bû . Raste hejma-wêjevanên kurd li Rojava hebûn. Ev kesayetên wisa jî ji bo gelên kurd jî xizmeteke baş kirine. Lê ji bo her karekî ku bikeve xizmeta gelê kurd de di wê serdemê de ji aliyê hikumeta Şamê dihat qedexekirin. Hunermend, wênesaz, nivîskar û hwd çiqasî hewl didan û kar dikin jî bi çavî xwe, lê vê hikumetê derfetê kar û xebatê ne dida. Lewma asta rewşenbîrî û di nav de jî wênesazî li cem wênesazên Rojava lawaz ma. Civaka me jî ewqasî wate nedida hunera wênesaziyê. Bi Şoreşa 19’ê Tîrmehê re gelek guhertin rûdan û bi taybet jî di karê çand û hunerê de şoreşek pêkhat. Êdî wênesaz xwe di vê hunerê de li pêş xistin û civak jî kete wê ferqê de, herwiha kûrahî hunera wênesaziya baş nas kir. Ji destpêka ku me li Rojava derfeteke wisa dît, êdî me xwe perwerde kir û çalakiyên girêdayî hunera wênesaziyê pîr kirin. Weke li dar-xistina Pêşangeha Heştêmîn ya

Ji bilî karê wênesaziyê tu çi karî dike?

Di jiyandê de, dilê mirov bi ser karekî taybet û sereke ve tê girêdan, ji wî karî gelekî hez dike. Kar û jêhatîya min a sereke wênesazî ye. Lê ev nayê wê wateya ku mirov jî kar an jî hunereke din hez neke. Ez jî bilî hunera wênesaziyê jî peykersaziyê jî hez dikim. Min gelek peyker û sembol jî çêkirine ku yek ji van peykeran jî peykerê Şehîd Yûsiv Gulo yê ku li bajarê Qamişlo hatîye danîn. Min ev peyker weke nîrxdayînekê ji bo giyanê Şehîd Yûsiv Gulo di sala 2022’an de çêkir. Wekî din jî teşeyê sembolîk yê qada goristina şehîdan a Dêflî Saroxan jî yek ji kar û xebata min ya sal 2022’an bû. Di heman demê de jî muzîk giyanê min bi ser xwe de dikîşîne û ji lêdana tembûrê jî hez dikim. Dema ku derfet bi min re çêdibe ez wê dema xwe bi lêdana tembûrê derbas dikim. Di heman demê de asteke min a baş di xêzkariyê de heyê û bi şeweyekî bedew dinivîsinim. Herwiha min di warê hunera dîkora şanoyê de jî kar kiriyê.

Kamîran Berwarî: Aloziya Başûr û riya çareseriyê

Elî Roj

Mamosteyê Zanîngeha Dihokê Kamîran Berwarî diyar kir ku hikumeta heyî ya Başurê Kurdistanê xizmeta gel nekiriye û heger hikumeteke hevgirtî ya teknoqrat were avakirin, çareser-kirina pirsgirêkên li gel Bexdayê wê pêkan be. Li ser êrişên dewleta Tirk û hedefgirtina siyasetên medarên Kurd û bi taybet nûnertiya KNK'ê li Hewlêrê got hikumeta Başur ji par-rastina hemû siyasetmedarên kurd berrpirsyar e. Berwarî, di dawiyê de jî got ku çareseriya dozê bi azadiya Rêber Abdulah Ocalan pêk tê.

hêza kurd şer bikin. Me dît li Kobanê, Kerkûk û Şengalê dema gelê kurd bi yek destî li dijî êrişkaran şer kirin. Hêzên cîhanî û herêmê jî wê demê neçar diminin hevkarîyê bikin. Ji ber wê îro ji kurdan tê xwestin yekîtiya xwe pêk binin.

2-Di sala 2017an de li başurê kurdistanê refirandom hate çêkirin û di encama vê siyaseta şaş de gelek herêM ji dest kurdan hatin derxistin, rewşa di van rojên dawiyê li kerkûkê tê jiyankirin heman rewşê tine bira mirov, hûn vê yekê çawe dinirxînin.

Rewşa di sala 2017'an û 2023'yan de heta radeyekê wekî hev in, Gelek tiştên hevbeş di nav herdû planan de hebûn. Ji ber gelek hêzên herêmê destê xwe avêtîne wê. Rêveberiya Başurê Kurdistanê di sala 2017'an de şaştiyek mezin kir û refirandom pêk ani û di encamê de 32 ji xaka Kurdistanê jî dest da.

Ji Kerkûkê heta Dêrazorê hêzên herêmî û navdewletî destê xwe tê de hene, di hemû planan de jî armanc-a wan ew e ku gelê kurd xaka xwe ji dest bide. Ew dixwazin dijminên Kurdistanê destê xwe deynin ser wê axê.

3- Li gorî ku tê xuyakirin ku PDK'ê dixwaze bi hevkarîya tirkiyê tevahîya başurê kuristanê têxe di bin serwe-reiya xwe de. Li hemberî vê yekê di serî de erkên ku dikeve ser milê YNK'ê û partiyeîn din çiyê.

Di van deman de erkên dikeve ser milê YNK'ê û partiyeîn din ên Kurdistanê ew jî aliyeKî ve di navbera PDK'ê û PKK'ê û KCK'ê de çûn û hatinê vebikin û gotûbêjên di navbera wan de çê bikin. Ji milekî din ve jî hemû alf li dijî aliyeê ku dibe sersebebê şer û

pevçûnên di nava kurdan biseknin. YNK'ê li Rojava, Şengal, Kerkûkê û herêmê din dikare roleke erênî bilfize, ji ber heta astekê baş kadroyên wan û xebatkarên wan hene û cemawerên girêdayî wan li her derê hene. Ew bi partiyeîn din ên Kurdistanê re dikarin PDK'ê nçarî danûstendinan bikin û bihêlin bi aliyeê diplomasî û siyaseta netewî ve gavan bavêjin.

4-Ji bona hevrêziya kurdi pêkwere heyanî neha çi hatiye kirin û pêwiste ku çi were kirin ji bona ku hevrêziya kurdi li ser erdê pêkwere.

Piroje hene, wekî KNK'ê ji bo yekîtiya Kurdi, bi taybet konfiransa ji bo Lozanê gelekî serkeftî bû, 650 kesayetên bi bandor beşdar bûn û bandora wê hebe. Niha jî ji bo Yekîtiya Kurdan kongreyeke mezin lidar bixin û bang li hemû partiyeîn siyasî yên Kurdistanê bikin, heger hatin tişteki başe, lê heger ne hatin mirov wan ji nav yekîtiya kurdi derbixe.

5-peywendiyên hikumeta herêmê û hikumeta navendî ya Iraqê di çî astê de ne û ji bona çareseriya pirsgirêkên heyî riyên çareseriyê çine.

Peywendiyên hikumeta Başur û Hikumeta Navendî di asteke herî xirab de ye. Heya niha me wekî Hikumeta Başurê Kurdistanê tişteK ji gelê xwe re ne kiriyê. Divê em hêza xwe jî gelê xwe re pêk binin û hikumetek bi hêz û yekîtiya xwe pêş bixin. Me hêza xwe û aboriya Kurdistanê derxistîye derve. Heger ew pereyên li derve têne xerc kirin di xizmata gel de ba, niha em ewqas hewcedarî hikumeta Bexdayê ne dibûn. Pirsgirêkên kurdan li gel Bexdayê nayên çareser kirin, heger partiyeîn kurdi Yekîtî û hêza xwe pêş nexin. Dema partiyeîn Başur bighêjin wê baweriyê ku desthilata wan ne demokrasîye, ne niştîmaniyê û xizmata gelê kurd nake. Desthilateke tu têkiliya wê bi gelê Başurê Kurdistanê re nîne. Di van 32 salan de hikmekî aqilane hî ji bo gelê herêmê ne hatiye kirin. Ji ber wê divê hikumeta Başur xwe ji gel re biçemîne û dest ji hikumetê

berde. Ji ber niha hikumet nîne, heger hikumetek teknoqrat were avakirin, wê karibin li gel hikumeta Bexda yê hemû pirsgirêkên heyî çareser bikin.

6-Êrişên Tirkiye bi hevkarîya PDK'ê li ser KNK'ê û li ser firoxaneya Erbede ya Silêmaniyê û armanca êrişan?

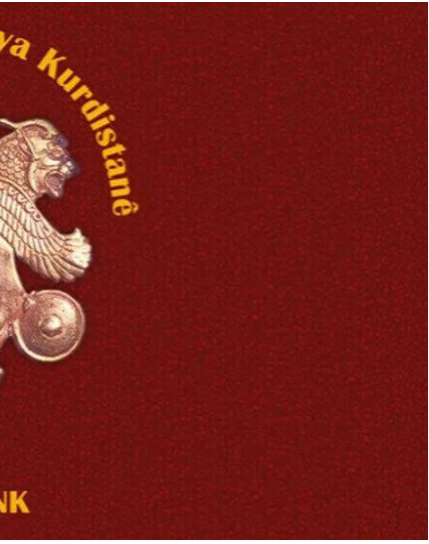
Êrişên li dijî kesayet, rêveber û fermanدارên gelê kurd li Başûr û Rojava karekî dijimînane, Ev jî bi plan û stratejeyeke mezin tê kirin, dema layanê siyasî û leşkerî yê Kurdistanê têne tesfîyekirin, plana dijimînane. Êrişa li dijî Balfrîgeha Erbede ya Silêmaniyê û Êrişa li ser navenda

KNK'ê ya Hewlêrê ku di saet 1.30'yê nivro de li herêmeke ewle pêk hat, Hedefgirtina heval Deniz karekî terorîstane ye û gelekî metirsyîdar e. Ji ber dewleta Tirk him li Rojava, li Bakur û li Başurê Kurdistanê li beramberî gêrlîyan şikestîye, ji lewma berê xwe dave di divê ew wetat û di serî de Serokê Amerîka komkujî, sûc û jinosityên li dijî gelê kurd têne kirin, nas bikin. Bi taybet niha hêzên kurd li Roja-va û Başurê Kurdistanê hevkarên Koalsiyona Navdewletî ya li dijî DAIŞ'ê ne. Bêyî kurdan jî ne mumkin bû ku karîbana DAIŞ'ê Tune bikin. Ji ber wê jî durûtî nabe li aliyeKî kurdan dixin lîsteya terorê û li aliyeê din jî hevkarîyê bi wan re dikin. Ji kurdan tê xwestin li ser vê mijarê baş kar bikin, nifaqa wan êdî nema tê qebûl kirin.

Careke din jî siyasetên girtin, tirs bikar tînin, wiha jî berê xwe dane bikaranîna diron û berê xwe dane tesfîyekirîna şoreşger, siyasetmedar û kesên dika-rin rêveberîya gelê kurd bikin, wiha jî dixwaze bandorê li tevgera gelê kurd li çar aliyeîn Kurdistanê bike. Navenda KNK'ê bi rezamendiya Hikumeta Başurê Kurdistanê hati-ji bo gelê herêmê ne hatiye kirin. Ji ber wê divê hikumeta Başur xwe ji gel re biçemîne û dest ji hikumetê

wan bi hikumeta Herêmê re heye û Birêz Mesûd Barzanî dema serokê herêmê bû ew cih ji wan re hilbi-jartiye. Divê hevalên li wê derê yên KNK'ê û hemû nûner û xebatkarên sazi û dezgehên din ên Kurdistanê çi nûnerên HDP'ê, çi yêN Rojava li vir gerek parastî bin. Berrpirsyarîya ewlekariya wan ji partiyeîn desthildar ên Başurê Kurdistanê tê xwestin. Êrişa bi dironan a li dijî gelê kurd gelek metirsîdar e û roj bi roj ê Kin û nfretra gelê kurd li djî dijimînan hîn zêdetir dike. Di heman demê de hêrsa gelê kurd ji bo azadî û demokrasîyê hîn zêdetir dibe, wê hîn berxwedan û tekoşîna gelê kurd ji bo statuya

Kurdistanê zêdetir bike. Xala pir stratejî divê em bizanin ku gelê kurd tekoşîna ji bo azadiya Kur-distana mezin baş bizanin û vê doza bi Amrîka, Fransa, Bîrîtaniya û hemû aliyan re bidin zanîn. Di heman demê de divê Ev wetat û di serî de Serokê Amerîka komkujî, sûc û jinosityên li dijî gelê kurd têne kirin, nas bikin. Bi taybet niha hêzên kurd li Roja-va û Başurê Kurdistanê hevkarên Koalsiyona Navdewletî ya li dijî DAIŞ'ê ne. Bêyî kurdan jî ne mumkin bû ku karîbana DAIŞ'ê Tune bikin. Ji ber wê jî durûtî nabe li aliyeKî kurdan dixin lîsteya terorê û li aliyeê din jî hevkarîyê bi wan re dikin. Ji kurdan tê xwestin li ser vê mijarê baş kar bikin, nifaqa wan êdî nema tê qebûl kirin. Çareserîya dawî jî ew e ku gereke Amerîka, Fransa û Bîrîtaniya ye, ew jî azadkirîna Abdulah Ocalan e pêkwere û derxistîna hemû rêxistîn û tevgerên Kurd ji lsi'teya terorê ye.

Li hember guhartina demografîk cîhan bê deng e

Kiryarên dagirkeriya Tirkiyê û siyaseta guhartina damografîya herêmên dagirkirî bi politîkeyên herî zirav tèn pêk anîn. Li hember vê yekê Rêveberîya Xweser a Kantona Efrîn û Şehba bi daxuyaniyekê siyaseta ku li Efrîn, Bab, Ezaz, Serê kaniyê û Girê Spî tê meşandin red kirin û banga hêzên navnetewî kirin.

Vîndar Roj/ Şehba

Siyaseta faşizma Tirkiyê ya ku li herêmêM dagirkirî dide meşandin, bi awayekî jî rêzê û rewa weke ku ew herêm girêdayî xaka Tirkiyê ne û bi rengêki rewa jî milê dewleta tirk a faşî, li ber çavên cîhanê û hêzên navnetewî guhartina demografîk li herêmên dagirkirî pêktîne. Di hundir van herêman de tavahî binpêkirinê bê exlaqî li ser serê gelê resen tê meşandin. Dibistan û zanîngehên bi zimanê Tirkî hatine vekirin, zarokên gelê resen li ser zimanê Tirkî tèn perwerde kirin. Pereyên Sûrî êdî hatine qedexekirin û leyreya Tirkî tê bi kar anîn. Li şûna mal û milkên gelê herêmê, koçberên jî derve tînin û li şûna wan bi cih dikin. Herwiha bi sedan malên mêtingeriyê hatine avakirin. Ev siyaseta ku tê meşan-din qirkirina çand, ziman, nasname û hebûna gelê resen e dike hedef. Herwiha li hember vê yekî tavahî rêxistinan navnetewî bê dengin û bi vê bêdengbûyinê re hevkarîya wan tê diyar kirin.

Di Îdroka 26 ê Îlonê de Rêveberîya Xweser a Kantona Efrîn û Şehbayê tevê sazi û partiyeîn li herêmê, li hemb-ber siyaseta ku di Efrîn û herêmên dagirkirî de tê kirin daxuyaniyê nivîskî jî raya giştî re dan. Têkildarî vê yekê Rêveberîya meclîsa Sûriya Demokratîk Bêrvan Elî û Endamê

Bîrvan di destpêkê de anî ziman ku herêma Efrînê di destpêka aloziya Sûriyê de,5 hezar koçber pêşwazî kir û xwedî li wan derket û wiha domand:"Di destpêka aloziya Sûriyê de û piştî îlankirina Rêveberîya Xwe-ser. Herêma Efrînê jî ber herêma herî ku bi ewle û aştiyane jiyan dikir deriyê xwe ji tavahî gelên derdor re vekir û 5 hezar koçber di nava xwe de bê fêrq û cudahî hambêz kir. Lê jî ber herêma Efrînê di nava pilanên dagi-kerîya Tirkiyê de bû di 20 ê Serî de 2018 an de, faşizma Tikiyê bi teknîk û çêkên herî pêşketî yêN NATO yê Efrîn armac girt".

“Kiryarên Faşizma Tirkiyê hemû pîvanên mirovî binpêkirine”

Bîrvan diyar kir ku bi dagikirina Efrînê tavahî binpêkirinê bê exlaqî hatin kirin û wiha domand: “Dagirkeriya dagirkirî de tê kirin daxuyaniyê nivîskî jî raya giştî re dan. Têkildarî vê yekê Rêveberîya meclîsa Sûriya Demokratîk Bêrvan Elî û Endamê

Armanca şerê taybet qirkirina civakê ye

Derîya Çîya/Qamişlo

Cihan Husên Qomîteya têtîliyên doblomasî ya TEV-DEM diyar kir ku dagirkeriya Tirk di-KEM kayê jin û ci-wanan de Şoreşa Rojava dike armanc û got, dagirkerî bi riya teşwîqkirin koçberiyê dixwaze Şoreşê tÊk bibe.

Wekî tê zanîn Şerê taybet bi gelek rêbazan tê meşandin û (şerê psikolojîk, şerê sar, şerê nerim, şuştîna mêjî û hwd) digre nava xwe. Dema gotîna şer tê gotin şidet, diyarî û kuştin tê bira mirov. Lê şerê taybet berûvajî wê ye, li rex şidetê û dijwariya fizîkî her rêbaz tê bikaranîn ji bona ku kes û civak were parçe kirin û bê parastin bimîne. Şerê taybet civakê dike di nava xeflet û rewşeke ku ew xwe nizane ku çî jiyan dike û ne di wê ferqêdeye ku çî li ser tê meşandin û xwe bi çi rengî ji rewşa ku têde jiyan dike derbêxe. Ji ber wê gelek caran ew bixwe dibe amurê xizmata armancên dijmin. Dîroka pêkanîna rêbazên şerê taybet ne nû ye. Lewra şerê li hemberî xistîna mêjî û kolekirîna mirov, xwediyê îdrokeke kevnar e. Lê em dikarin bêjin ku ev şer rêbaz û şewazên xwe jî gorî merc û rewşên herî diguherîne.

Piştî herdû şerê cîhanê ku bi milyonan mirov bûn qurbanî. Dewletên kapitalîst dîtin ku wê nikaribin beramberî hêz, vîn û îradeya gelan temenê wê bi şideta fîzîkî dirêj bikin û serdestiya

hat talan kirin û ser erd û bin erda wê hat wêran kirin. Dar û daristan hatin qut kirin û şewtandin. Bi hezara hemwelatîyên resen ji malên xwe hatin derxistin û li şûna wan gelê biyanî ku bi ewle û aştiyane jiyan dikir deriyê jin, ciwan û pîremêr hatin kuştirin û di zîndanên dagirkeriyê de hatin ceza kirin. Rojane jinên Kurd bi destê çete û leşkerên Tirk tèn revandin û tecawiz kirin. Ji bilîf wan sûcan bi dehan malên mêtingeriyê bi destên hevkarê faşizma Tirkiyê yêN weke qeter, Kiwêt û komeleyên Filistînî hatîne avakirin û guhartina damografîya herêma Efrînê tê kirin. Li hember vê yekî jî neçarî gelê resen bê çare ma ye û di bin zexta dagikeriyê de nefes werdigire".

“Di rewa kirina dagirkeriyê de hemû hêz û rêxistinên navnetewî hevkarin”

Herwiha **Ednan Şêx Mihemed**

destnîşan kir ku li ser weşjiyeta faşizma Tirkiyê dewletên navnetewî çavên xwe girtîne û wiha got: “Ji 6 salan ve dagirkeriya Tirkiyê bi awayekî pir rihet û rewa kiryarên xwe yêN dagirkirinê li ser serê gelê herêmê pêk tîne. Ev guhartin û qirkirinê ku tèn bikin, rêya azadiyê nişan bînin, bi xwîn û xwêdana xwe, damarên kokên ziwa bivejînin û jî nû ve jiyanê rast a bi xwezaya mirov û civakê re yek parç ye, biafirînin. Bi gotinek din; miiltanêN pêşeng ên xeta jiyana azad in ku pêvanên serkeftinê li gorî felsefeya hebûna bi rûmet raber dikin. Belê; ew in şoreşgerên Ragîhandîna Azad, siwarên heqîqetê û lingê tendu-rist a civaka exlaq û polotîk in. Xeta ku bi Mazlûman re deşt pê kriyîye, bi Gurbetellî Ersoz, Nûjiyan Erhan, Demoz Firat, Qasim Engîn û Dozdaz Heno re dawam kriyîye, ji Seyid Evrnan re jî gîhayê lûtkeyê û ber bi mutleqbûnê ve gav avêtîye. Veguherîye hêza bîngêhin a hevaltî, tekoşîn û serkeftinê. Heval Seyid Evran bi taybetmendi û heffezaya xwe ya keda dehan salan, cihêkî giranbu-ha tije wate li her derê xebat kriyîye, girtîye û nîrxên tekoşîna azadiyê û destkeftiyên gelan parastîye.

Rêheval Seyid li her dera maye bûye xwestî muhr û eserek li pey xwe hîstî-ye. Ji xwe di nameya xwe ya dawî de, ev yek baş vegotîye: Ji Amedê heta Xerzanê, ji Efrînê heta Qamişloyê, jî Zapê heta Silêmaniyê, ji Urmiyê het Mahabadê ez li her derê bûm. Niha aliyeKî min Bakur e, aliyeKî min Ro-java ye, aliyeKî min Başûr e, aliyeKî min Rohjilat e. Ez bi temamî bûm Kurdistan. Êdî bi milyonan mirov li pey min hene û wê ve kevnesopiyê dewam bikin.

Îro ji keda heval Seyid daye berbiçav e ku li pey xwe arteşêk ragîhandvanên heqîqetê hiştiye. Xwedî wê rola mezin a sazûmankirina wê arteşê ye ku li dijî çî cureyên paşverûtî û kevneperestîyê, berxwedana heqîqetê birêxistin kriyîye û ala ku ji bapirê xwe wergirtîye, deşt bi deşt, mil bi mil, li jor hiştiye.

Ji bona ku ragîhandin li gorî pêdivdiyên teşegirtinê bi heqîqeta ku Seyid Evran û hevryêN wî avakirine re bibin yek beden, pêwîste xwedî li militanî û şoreşgeriya Seyid Evran derkeve û sopsardê xeta ku wî ne-xîsandîye be. Rêheval Seyid jî bo kêtîyên jîyanê bi wate bîke, tekoşînek mezin raber kriyîye. Bê gumana dema ku heval Seyid di peyama xwe ya dawî de gotye: “Ji bo wate li her kêtîlya jiyanê bê kirin pêwîstî bi tekoşîneke mezin heye. Min jî ji bo vê wateyê tekoşîneke mezin meşand. Ez Kurd bûm û diviya bû gelê min azad bibûya. Ji bo vê jî heta nefesa xwe ya dawî min pênis û kamerya xwe bi kar ani û gotîna xwe got. Niha bala xwe didimê, çend nişf guherîn? Ya ku pê zanim ew e ku em her roj zêde bûn” ravakirîna herî guncaw û rast a rêwîtiya şervanekî heqîqetê ye.

FENER

Rêwîtiya şervanekî heqîqetê

Idrîs Henan

Kesayeta li gorî pêdivdiyên teşegirtî-na jiyana xwe tevbigere, heqîqet bi xwe re ava dike. Berovajî; kesayeta li gorî heqîqeta xwe jiyan neke, xwe înkar dike û li derveyî pêdiviyan teşegirtinêN jiyani, bi berovajîyan re yekirin û xwehomojenkirin e. Yanê; jî rêya xwezaya civakê derketin e. Bi gotinek din; her tespîtek, hebûnek, statuyek û pozisyonek derveyî çargoveya tîştan de were destgirtin, dûrketina jî heqîqet ye. Lew re jî mirov di oxira wê de can dibexşîne û fena ebdalekî dikeve ser rêya lêgerîna li heqîqetê.

Ji bona ku mirov bibe rêwiyê heqîqetê jî, pêwîste şoreşgerê bi heyvanê ex-laq, polotîk re hatibe strandin. Ji ber ku cewherê şoreşgeriya ku cudabûnê qebûl dike heqîqet e. Ji bo gihandû-na wê jî rêwiyeîn bi xwezaya civakî re bûne rastiyeku ku yekparebûna mirov û civakê esas digirin gerek in. Ango; pêşengeku ku tariiyê ronî bikin, rêya azadiyê nişan bînin, bi xwîn û xwêdana xwe, damarên kokên ziwa bivejînin û jî nû ve jiyanê rast a bi xwezaya mirov û civakê re yek parç ye, biafirînin. Bi gotinek din; miiltanêN pêşeng ên xeta jiyana azad in ku pêvanên serkeftinê li gorî felsefeya hebûna bi rûmet raber dikin. Belê; ew in şoreşgerên Ragîhandîna Azad, siwarên heqîqetê û lingê tendu-rist a civaka exlaq û polotîk in. Xeta ku bi Mazlûman re deşt pê kriyîye, bi Gurbetellî Ersoz, Nûjiyan Erhan, Demoz Firat, Qasim Engîn û Dozdaz Heno re dawam kriyîye, ji Seyid Evrnan re jî gîhayê lûtkeyê û ber bi mutleqbûnê ve gav avêtîye. Veguherîye hêza bîngêhin a hevaltî, tekoşîn û serkeftinê. Heval Seyid Evran bi taybetmendi û heffezaya xwe ya keda dehan salan, cihêkî giranbu-ha tije wate li her derê xebat kriyîye, girtîye û nîrxên tekoşîna azadiyê û destkeftiyên gelan parastîye.

Rêheval Seyid li her dera maye bûye xwestî muhr û eserek li pey xwe hîstî-ye. Ji xwe di nameya xwe ya dawî de, ev yek baş vegotîye: Ji Amedê heta Xerzanê, ji Efrînê heta Qamişloyê, jî Zapê heta Silêmaniyê, ji Urmiyê het Mahabadê ez li her derê bûm. Niha aliyeKî min Bakur e, aliyeKî min Ro-java ye, aliyeKî min Başûr e, aliyeKî min Rohjilat e. Ez bi temamî bûm Kurdistan. Êdî bi milyonan mirov li pey min hene û wê ve kevnesopiyê dewam bikin.

Îro ji keda heval Seyid daye berbiçav e ku li pey xwe arteşêk ragîhandvanên heqîqetê hiştiye. Xwedî wê rola mezin a sazûmankirina wê arteşê ye ku li dijî çî cureyên paşverûtî û kevneperestîyê, berxwedana heqîqetê birêxistin kriyîye û ala ku ji bapirê xwe wergirtîye, deşt bi deşt, mil bi mil, li jor hiştiye.

Ji bona ku ragîhandin bi heqîqeta ku Seyid Evran û hevryêN wî avakirine re bibin yek beden, pêwîste xwedî li militanî û şoreşgeriya Seyid Evran derkeve û sopsardê xeta ku wî ne-xîsandîye be. Rêheval Seyid jî bo kêtîyên jîyanê bi wate bîke, tekoşînek mezin raber kriyîye. Bê gumana dema ku heval Seyid di peyama xwe ya dawî de gotye: “Ji bo wate li her kêtîlya jiyanê bê kirin pêwîstî bi tekoşîneke mezin heye. Min jî ji bo vê wateyê tekoşîneke mezin meşand. Ez Kurd bûm û diviya bû gelê min azad bibûya. Ji bo vê jî heta nefesa xwe ya dawî min pênis û kamerya xwe bi kar ani û gotîna xwe got. Niha bala xwe didimê, çend nişf guherîn? Ya ku pê zanim ew e ku em her roj zêde bûn” ravakirîna herî guncaw û rast a rêwîtiya şervanekî heqîqetê ye.

Ehmed Helen

Li gorî gelek îkonolvan û dîrokanên weke StîvêN Wîber, Dévid, Widword û Mîşêl Foko dewleta netewe tu carî di encama bikaranîna politîkayê de derneketîye, ango politîka bi xwe ne jêderেকে ku ji aliyeê sistema dewletê ve derketiye, herwiha rêber APO wê rastîyê bi gotîna “dewlet sinordarkirina azadiyan e” teqez dike ku dewleta netewe şaxê bîngehînê pêxstîna pirsgirêkên civakî ye, ez dikarin destnîşan bikim ku sistema dewleta netewe encama birdoziya navendî ya pênc hezar sal e ku weke gîloकेke pirsgirêkên er, kêlî bi kêlî mezin bûye û çinîtî di hemû hûrgîliyeîn civakê jîyanê çandî de çêkriye, mirov vê sistemê bi

zihiyeta baviksalar a pênc hezar sal ve girê bide wê dihatin nêzî heqîqetê be, ji ber ku çavkaniya xwe jî zihni-yeta zilamsalariyê ya ku her heyineke di rihber biçûk dîxîne û wateya wê jî dest dide, dike mina amûrên objeyî çawa bixwaze dîzayîn dike. Rêber APO dewleta netewe weke xwedayê bi maske yê ku daketiye ser rûyê erdê pênase dike ev tesbîteke bê qursu û di cih de ye, jî ber ku bi çasî ku rola baweriyêN yekxwedayî û serdestiya dêran jî dest çûye, ewqas jî sistema civakan ber bi navendbûyînê ve hatiye biran, ango politîkaya parçe bike û bi rêve bibe ketiye meriyetê, û dîrokê de bi qasî dewleta netewe tu

sistemên yekdestdar nikarîne civakan jî nasnameya wan bê par bihêlin û jî zêdetir jî wê zêdetir jî xwe-yeta zilamsalariyê ya ku her heyineke di efsaneyên Sumerî de jîn weke ku jî parsuyêN zilam çêbûye hat çawa bixwaze dîzayîn dike. Rêber APO dewleta netewe weke xwedayê bi maske yê ku daketiye ser rûyê erdê pênase dike ev tesbîteke bê qursu û di cih de ye, jî ber ku bi çasî ku rola baweriyêN yekxwedayî û serdestiya dêran jî dest çûye, ewqas jî sistema civakan ber bi navendbûyînê ve hatiye biran, ango politîkaya parçe bike û bi rêve bibe ketiye meriyetê, û dîrokê de bi qasî dewleta netewe tu

ferd û civakê aniye û daye piaftin, jî nasnameya wan bê par bihêlin û jî zêdetir di bin navê azadiyê de koletiya mezin, di bin navê sosyalîzmê de nijadperestî, di bin navê parastînê de heya dawiyê qirkirina çandî û fizîkî bûne para civakên bê qabîleya xwe-parastin û polîtîkayê, sistema dewletê ya roja îro de jî azadiya ferd û ci-vakan bi dirûşmeya dewleta netewe li ber destara asimîlekirinê ket û hate bê qursu û di cih de ye, jî ber ku bi çasî ku rola baweriyêN yekxwedayî û serdestiya dêran jî dest çûye, ewqas jî sistema civakan ber bi navendbûyînê ve hatiye biran, ango politîkaya parçe bike û bi rêve bibe ketiye meriyetê, û dîrokê de bi qasî dewleta netewe tu

hêza hesin bi kar tîne, ev yek hem qeyranêN fizîkî bi xwe re tîne û hem jî hewîrdor û binesaziya heyî hildiweşîne, ji ber vê yekê jî çare namîne û bi we jî dît çîçe,têkçûna wê bi destpêkirina serhildanêN gelên çina piroleter, kar-ker û azadîxwazan temam dibe, jî ber ku tu hêz bi qasî hêza gelê xwedî inşiyatfa berxwedanê û xweparastînê tunene ku karibin xwe li ber ragirin, lê ger ku hêza civakê ya derxistîna pro-jeyke xweparastin û xwerêvebirinê nebe ne dikare zordariya sistemê têk bibe û ne jî dikare şoreşê bi ser bixe,bi vê yekê wê xwekujiyeke mezin bi ser xwe de bîne û bi qirkirina mezin re rû be rû be.